

[Ib Christensen.]

og det er nok så afgørende, er det en krænkelse af den enkeltes selvbestemmelsesret, at man vil gribe til den slags midler. Noget andet er, at der både i erhvervslivet og inden for det offentlige er mange mennesker, som meget gerne vil gå ned på deltidsarbejde, men som i dag forhindres deri. Det kan være inden for den offentlige sektor, hvor man nu omsider er indstillet på at gøre mulighederne bedre for frivilligt at gå på deltid, og det er vi 100 pct. tilhængere af, lige så vel som vi er tilhængere af lettere adgang til førtidspension for dem, der føler sig fysisk og psykisk udslidte, og som frivilligt ønsker at trække sig tilbage mere eller mindre fuldstændigt fra arbejdsmarkedet.

Når det drejer sig om det private erhvervslivs område, det frie arbejdsmarked, så står vi også dér stærkt på det princip, at det er noget, de enkelte lønmodtagere og virksomheder samt arbejdsmarkedets parter selv må klare. Man bør ikke derved komme med noget påbud fra lovgivningsmagtens eller fra regeringens side. Der kan være nogle spærringer både, som det er blevet nævnt, fra arbejdsgiverens side eller fra arbejdsgiverorganisationernes side, men sandelig også fra fagforbundenes side, hvor man har en frygt for, at der kan gennemføres, om man så må sige, en frivillig tvang, at man ved at åbne større muligheder for deltidsarbejde kan komme i den situation, at arbejdsgiveren vil prøve at gennemtvinge deltidsarbejde også over for arbejdstagere, som egentlig ikke ønsker dette. Der er nogle spærringer, som det ville være ønskeligt at det private arbejdsmarked selv finder ud af at klare, men man bør efter vores mening ikke gribe ind fra samfundsmagtens side. Vi håber og tror på, hvad der da også er grundlag for, at parterne selv vil kunne finde ud af det i egen interesse, så vi ikke i denne situation har det paradoks, at der på én gang er nogle lønmodtagere, der er arbejdsløse, og andre lønmodtagere, der ønsker at gå på deltid, men bare ikke kan få lov til det af den ene eller den anden grund.

Til slut vil jeg gerne advare imod at tro, at man ved hjælp af særlige kortsigtede eller selektive midler og foranstaltninger kan klare arbejdsløshedsproblemet. Det er, ligesom der har været en tendens i den debat, der har været her i dag, men også i øvrigt i længere tid, til en tro på, at bare man finder nogle gode fiduser og kommer som raske spejderdreng og foreslår både den ene og den anden positive

og afgrænsede foranstaltning på dette eller hint område, så har man klaret problemerne. Det har man ikke. Man har allerhøjest angrebet nogle udenværker, og man har måske til en vis grad gjort ondt værre ikke mindst ved at trække opmærksomheden bort fra det centrale.

Det centrale er at få ændret i den økonomiske politik i Danmark, der har medført, at Danmark i vanvittig høj grad lider under den økonomiske krise og må bære en massearbejds-løshed. Dette er det centrale. Jeg har her i indledningen skitseret nogle hovedretningslinjer for en sådan alternativ økonomisk politik. Kun ved hjælp af den kan vi få ungdomsarbejds-løsheden nedbragt eller fjernet. Kun ved hjælp af den kan vi virkelig få sat folk i arbejde, og kun ved hjælp af den kan vi klare det problem, som har været genstand for denne debat.

Kurt Hansen (VS):

Denne forespørgsels formuleringer – som jeg kan tyde dem i hvert fald – lægger jo op til, at der er et bestemt antal arbejdspladser, som skal fordeles efter en eller anden formel. Med udgangspunkt i den økonomiske politik, som centrum-demokraterne bl. a. har været medvirkende til, og som også er lagt frem her i dag, kan jeg kun tolke det i den retning, at det generelt går på at lave en form for fordeling af fattigdommen. Det mener jeg naturligvis er et uacceptabelt udgangspunkt at tage, og jeg mener, det er forkert at operere ud fra den synsvinkel, at der kun findes et bestemt antal arbejdspladser.

Der kunne, som vi har påpeget flere gange, udmærket sættes en hel række forskellige former for arbejde i gang, noget arbejde, der på kort sigt ville være med til at stille lønarbejderne i en betydelig bedre situation rent økonomisk og også rent politisk. Dette kunne ske også på trods af, at den krise, vi er inde i, er en grundlæggende systemkrise, en systemkrise, der er bestemt af den måde, man producerer på i et kapitalistisk samfund, altså ud fra profithensyn. Det nuværende system har gennem systemkrisen ført os ind i en strukturkrise, som giver sig udslag på flere forskellige leder, bl. a. ved den rationalisering, teknologisering osv., som foregår inden for en lang, lang række områder.

VS har hele tiden sagt, at vi skal ikke påtage os den umulige opgave at løse kapitalismens krise på kapitalens betingelser, som opgaven